

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือและเอกสาร

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์. "ศิลปศึกษากับการพัฒนาประเทศ." เอกสารประกอบการสอนวิชา
ศิลปศึกษาชั้นมัธยม. กรุงเทพมหานคร: หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัด
ครู, 2513.

_____. "หนังสือเรียนของเด็ก." วารสารศูนย์ศึกษา 3 (มีนาคม 2507) :
32-36.

การศึกษาแห่งชาติ, สภา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์, 2521.

กำจร สติรกุล. "ปัญหาทางการพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กและวัยรุ่น." รายงานการ
สัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็ก กลุ่มอายุ 11-16 ปี. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชา กระทรวงศึกษาธิการ, 2510.

_____. หนังสือและการพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.

โกชัย สารีบุตร และสมพร สารีบุตร. แนวทางการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2521.

โกวิท ประวาลพฤษ์. "แนวความคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการวิเคราะห์
แบบเรียน." เอกสารการอบรมวิจัยปฏิบัติการ ครั้งที่ 3-4 เรื่องการวิจัยเพื่อ
พัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2525.

ศักดิ์สิทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "การศึกษากับการเสริมสร้างวัฒนธรรม." วารสาร
วัฒนธรรมไทย 17 (มกราคม 2521): 4-15.

จินตนา ในกาชฎี. "หนังสือเรียนที่ไม่ใช่แบบเรียน." วารสารประชาศึกษา 8 (มีนาคม
2520) : 20-23.

เจตนา นาควัชระ. ทางไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ดวงกมล, 2524.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน์. "การประเมินคุณค่าของตำราและสารานุกรม." วารสารห้อง
สมุด 5 (กันยายน-ตุลาคม 2512): 309-321.

การอ่านและพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย, 2523.

ฉวีวรรณ คุณาภินันท์. การทำหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์บูรพาสาส์น, 2527.

ชลธิรา กลัด้อย. การใช้ภาษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกล็ดไทย, 2517.

ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู, 2526.

เดโช สวานานท์. "เอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย." ใน ประมวลบทความทางวิชาการ
การศึกษากับวัฒนธรรม. หน้า 103-119. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
ปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "วัฒนธรรมจะมีส่วนในการพัฒนาชาติอย่างไร." ใน ประมวลบท
ความทางวิชาการ การศึกษากับวัฒนธรรม. หน้า 120-136. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

บันลือ พลุกระวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2521.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "ความนึกหวังในการศึกษา." วารสารจันทร์เกษม
97 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2513) : 4-15.

ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2523.

วิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2517.

เบญจวรรณ สุนทรากุล. การวิเคราะห์แบบเรียนไทย เรื่อง วรรณกรรมของแบบเรียน
ไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

- ประคอง กรรณสูต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ประจักษ์ ประภาพิทยากร และคณะ. หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท.051 ภาษากับวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ประถม แสงสว่าง. "การบริหารและการนิเทศในโรงเรียน." ใน รวมบทความทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2527.
- ประภาศรี สีหอำไพ. วิธีสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2524.
- ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ. การพัฒนาทรัพยากรของสมุด: การเลือกการจัดหาหนังสือและวัสดุ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และนิพนธ์ อินสิน. หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท.051 ภาษากับวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- พจนา จันทรสันติ. ในท่ามกลางอารยธรรมสุวรรณภูมิ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทียนวรรณ, 2526.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. "การสอนภาษาไทยในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรม." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.
- ปรัชจวน อินทรกำแหง. การเลือกหนังสือและโสตทัศนวัสดุ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2517.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2519.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.

รัตนฤทัย สัจจพันธุ์. วรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2522.

ลมุล รัตตากร. การไหลของสมุค. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย, 2522.

วัลลีย์ ปราสาททองโอสถ. "แนะนำหนังสือเรียน." วารสารประชาศึกษา 2(กันยายน
2520) : 36-38.

วิริยะ สิริสิงห. บรรณาธิการ. การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก, 2524.

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และนพคุณ คุณาชีวะ. การวิเคราะห์
หนังสือแบบเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2511.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การตรวจหนังสือเรียนและคู่มือครูเอกชน. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

— . คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้
ในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.

— . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2523.

สนั่น ปัทมะทิน. การเรียงพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2513.

— . ศัพท์านุกรมสื่อสารมวลชน เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : แผนกอิสระ
วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. การศึกษาแบบเรียนภาษาไทย (ประถม-มัธยม). กรุงเทพ
มหานคร: พิธีกรการพิมพ์, 2524.

สมพงษ์ ศิริเจริญ. "การวิจัยที่น่าสนใจทางโสตทัศนศึกษา." วารสารอุปกรณ์การ
ศึกษา. 1 (มีนาคม-เมษายน 2505): 22-25.

สมพร มั่นตะสุตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์โคร์,
2526.

สมพันธ์ เลขะพันธ์. หนังสือเรียนภาษาไทย รายวิชา ท.051 ภาษากับวัฒนธรรม.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2527.

สุจริต เพียรชอบ. "การใช้หลักสูตรและวัสดุหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา."
เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุนีย์ ลินชุเคชะ. การศึกษาและการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
และตอนปลาย (จินตมานณี-หลักสูตรพุทธศักราช 2521-2524). กรุงเทพ-
มหานคร: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525.

สุพิศรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2520.

สุวัฒน์ มุททเมธา. การเรียนการสอนปัจจุบัน 333. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเคียนส์โคร์, 2523.

อรสา ประชาญนคร. หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

อัมพร แก้วสุวรรณ. วิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย. นครปฐม: แผนกบริการกลาง
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์,
2527.

วิทยานิพนธ์

คุณฉิม วศินเกษม. "การทดสอบความง่าย-ยากของตัวพิมพ์ภาษาไทยแบบและขนาดต่าง ๆ."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2519.

จินตนา ยันตรศาสตร์. "อิทธิพลของภาพทางชนิดที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

จิรภา ลิ้มป์เลิศเสถียร. "การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เจิมพันธ์ กอวัฒนาสกุล. "ภาพประกอบในหนังสือไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

เฉลิมพล ว่องวิทย์การ. "ผลของหมึกต่างสีที่ใช้พิมพ์เอกสารประกอบการเรียนของนักเรียนระดับอุดมศึกษาที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ชัยรัตน์ ชลวิถี. "การศึกษาเปรียบเทียบการออกแบบกราฟิกหนังสือแบบเรียนไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างสำนักพิมพ์รัฐบาลและเอกชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ทวงรัตน์ คุณเจริญ. "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ธาทาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. "การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแง่ของรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2514.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. "ขนาดและแบบตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมกับแบบเรียนระดับมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

นงลักษณ์ สิ้นสับพล. "การวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินผลแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

นวลทิพย์ รักษาทรัพย์. "การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 9 โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

นุชน้อย สติรอังกูร. "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ปทุม พงษ์สุชาติ. "การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาประวัติศาสตร์ ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ประสม นนทสุวรรณ. "การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

ปราณี สิ้นธสุธาก. "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ผ่องใส ศรีสำราญ. "การจัดรูปแบบของบทความเกี่ยวกับการวางแผนและตัวอักษรที่มีผลต่อการอ่าน." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

พรทิพย์ กอสุวรรณ. "เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร กับเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

พวงพรรณ เจริญผล. "ผลของการจัดขนาดตัวพิมพ์และความยาวบรรทัดที่มีต่อประสิทธิภาพในการอ่าน." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

พัชรีย์ สายสิทธิ์. "การศึกษากาเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทย-ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

พิมลศักดิ์ อุวรรณธรรม. "การศึกษากาใช้หนังสือคู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

พีรบุษ ภาสุรภัทร. "หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่มีผลต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.

พิน เพชรรักษ์. "การศึกษากาความสนใจของเด็กที่มีต่อตำแหน่งภาพประกอบหนังสือแบบเรียน." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

มัลลิกา พูลสวัสดิ์. "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนวรรณกรรมร้อยกรอง ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักษ์ณ." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

เยาวนัท ชาญรัตน์. "การศึกษากาพัฒนาการของแบบเรียนประกอบภาพของไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ระเบียบ เหลืองอ่อน. "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักษ์ณ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

วังรอง นิลประภัสสร. "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดภาษาพิจารณา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

เรวดี การพจน์. "ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

วันชัย ปัจจุบันนท์. "การออกแบบกราฟิกสำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทตำราเรียน ระดับมหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วัลลภา วิทยารักษ์. "ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าของสารคดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

วิมลรัตน์ นริศกุลชัย. "ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หนังสือคู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

ศิริรัตน์ วงศ์สุวรรณ. "ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สถิตย์ ชนะชัย. "การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้นหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

สุกัญญา โชติภณิษ. "การวิเคราะห์แบบเรียนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

สุชาติ วงศ์สุวรรณ. "ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยและผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สุระ ตามาพงษ์. "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 หมวดวิชาภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

อารี วงศ์วรรณไพศาล. "การสำรวจความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดภาษาพิจารณา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

อำไพ จันทร์จิระ. "ประวัติ และวิวัฒนาการของการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

อุบลรัตน์ ทะบิณฑา. "การศึกษาการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7." วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Baloch, Qamar Wahid. "An Analysis of the Portayal of American Indians in United States History Textbooks 1960-1980." Dissertation Abstracts International. 42(June 1982): 5079-A.
- Blount, Nathan S. and Klausmeir, Herbert J. Teaching in the Secondary School. New York: Harper and Row Publisher, 1968.
- Brown, James W., Lewis, Richard B. and Harcleroad, Fred F. AV Instruction : Media and Method. 3d.ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1969.
- Chinoda, Azviperi Mika. "An Analysis of Questions in Selected High School Social Studies Textbooks Used in Zimbabwe." Dissertation Abstracts International. 43 (January 1982): 1918-A.
- Clark, Leonard H. and Starr, Irving S. Secondary School Teaching Method. 3d.ed. New York : Macmillan Publishing Co., 1976.
- Dale, Edgar. Audio-Visual Methods in Teaching. New York: Rinehart and Winston, 1951.
- DE LA CRUZ, Leonardo D. "An Analysis of Philippine Social Studies Textbooks." Dissertation Abstracts International 32 (August 1971) 665-A.
- Douglass, Harl R. The High School Curriculum. New York : The Ronald Press Company, 1968.

- Dwyer, Francis M. "Adapting Visual Illustration for Effective Learning." Current Research on Instruction. New Jersey: Prentice-Hall, 1969.
- Flemming, Malcom. "Classification and Analysis of Instructional Illustration." A.V.Communication Review. Vol.15 (No.3, 1967): 246-258.
- Gall, Meredith D. Handbook for Evaluation and Selection Curriculum Materials. Boston : Allyn and Bacon, 1981.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 2d.ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1959.
- Inlow, Gail M. Maturity in High School Teaching. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1963.
- Jones, Grace May-Ping. "Analysis and Evaluation of High School Biology Textbooks." Dissertation Abstracts International. 39 (January 1979) : 4165-A-4166-A.
- Mich, Daniel D. and Eberman, Edwin. The Techniques of the Picture Story. New York : McGraw-Hill Book Co., 1945.
- Samalonis L. Bernice. Methods and Materials for Today's High Schools. New York : Van Nostrand Reinhold, 1970.
- Shore, Louis. Instructional Materials : An Introduction for Teacher. New York : The Ronald Press Company, 1960.
- Turner, Thomas N. "Making the Social Studies Textbook a More Effective Tool for Less Able Reader." Social Education. 40 (January 1976) : 36-38.

Usaha Sutep. "An Analysis of Knowledge Level of Questions
Appearing at the End of Each Chapter of Science Textbooks
Used in Thai Lower Secondary Schools." Dissertation
Abstracts International. 43 (January 1983): 2305-A.

Webster, Noah. Webster's New Twentieth Century Dictionary
of the English Language Unabridged. New York: The
World Publishing Company, 1971.

Withrow, John Raynor. "An Analysis of the Levels of Cognitive
Skill Required by the Textbook Questions in Selected
State Histories." Dissertation Abstracts International.
32 (February 1972) : 4337-A.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเกณฑ์การวิเคราะห์

รองศาสตราจารย์ประคอง นิมนานเหมินทร์

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยรัตน์ อคิแพทย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

อาจารย์ ปราณี บุญชุม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

อาจารย์ ปราณี สิ้นธุสะอาค

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ

อาจารย์ ศิริรัตน์ วงศ์สุวรรณ

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม 0309/1090

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท 10505

30 มกราคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาว พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
มัธยมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษา
กับวัฒนธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ทำการตรวจเกณฑ์การวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจเกณฑ์
การวิเคราะห์ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่าง
สูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรชัย พิศาลบุตร)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2150895-9

ภาคผนวก ข

เนื้อหาของหนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษากับวัฒนธรรม

1. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มี 5 บท คือ

บทที่ 1 ภาษากับวัฒนธรรม มีเนื้อหารวม 11 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของภาษา
2. ความหมายของวัฒนธรรม (ได้แก่ วัฒนธรรมในความหมายกว้างและวัฒนธรรมในความหมายแคบ)

3. ประเภทของวัฒนธรรม

4. ลักษณะของวัฒนธรรมไทย (ได้แก่ ลักษณะทั่วไป และลักษณะเฉพาะ)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับภาษาไทย

6. วัฒนธรรมในการใช้ภาษา

7. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

8. การใช้ถ้อยคำในการพบปะกัน

9. การกล่าวขอความช่วยเหลือ

10. การใช้คำพูดที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟัง

11. การใช้ถ้อยคำในการติดต่อประสานงาน

บทที่ 2 การใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับศิลปะแขนงต่าง ๆ มีเนื้อหารวม 11 หัวข้อ

คือ

1. ศิลปกรรมไทยแขนงต่าง ๆ ได้แก่

1.1 สถาปัตยกรรม (ได้แก่ ความหมายของสถาปัตยกรรม ประเภทของสถาปัตยกรรม และบทพรรณคดีที่กล่าวถึงสถาปัตยกรรม)

1.2 จิตรกรรม (ได้แก่ ความหมายจิตรกรรม และคุณค่าของจิตรกรรม)

1.3 ประติมากรรม (ได้แก่ ความหมายของประติมากรรม และลักษณะของการปั้นพระพุทธรูป)

1.4 จิตรกรรมและประติมากรรมกับวรรณคดีไทย

1.5 นาฏศิลป์ (ได้แก่ ความหมายของนาฏศิลป์ ลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์ไทย ตัวอย่างการรำคันทน์ กลอนคำร่ำว่าแสดงท่าร่ำแม่บท และตัวอย่างบทวรรณคดีที่กล่าวถึงท่าร่ำต่าง ๆ)

1.6 คนตรีไทย (ได้แก่ ลักษณะของคนตรีไทย ประเภทของวงคนตรีไทย เครื่องคนตรีไทย ประเภทของเพลงไทยและบทเพลงจากคนตรีไทย)

1.7 วรรณคดี

2. ลักษณะเด่นอันแสดงเอกลักษณ์ของศิลปกรรมไทย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยกับศิลปกรรมไทย
4. ความสำคัญของความเข้าใจและรู้จักใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับศิลปะแขนงต่าง ๆ
5. คุณค่าของศิลปกรรมไทยแขนงต่าง ๆ

บทที่ 3 การใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับประเพณีไทย มีเนื้อหา รวม 9 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของประเพณี
2. ประเภทของประเพณี (ได้แก่ จารีตประเพณี ขนบประเพณี และธรรมเนียมประเพณี)
3. ประเพณีไทยในภาคต่าง ๆ ได้แก่
  - 3.1 ประเพณีไทยภาคกลาง (ได้แก่ ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด ประเพณีบวช ประเพณีแต่งงาน ประเพณีทำศพ ประเพณีรับเร่ในเทศกาลตรุษสงกรานต์และประเพณีลอยกระทง รวมทั้งตัวอย่างวรรณคดีที่กล่าวถึงประเพณีเหล่านี้)
  - 3.2 ประเพณีไทยภาคเหนือ (ได้แก่ ประเพณีทำบุญเกี่ยวกับศาสนาในแต่ละเดือน ประเพณีแห่บั้งไฟ ประเพณีเรียกขวัญ ประเพณีเอวสาว-เสียดี และประเพณีการพ่อนมคึมคึมเม็ง รวมทั้งตัวอย่างบทวรรณคดีที่กล่าวถึงประเพณีเหล่านี้)
  - 3.3 ประเพณีไทยภาคอีสาน (ได้แก่ ประเพณีทำบุญเกี่ยวกับศาสนาในแต่ละเดือน ประเพณีสู่ขวัญ ประเพณีแห่บั้งไฟและประเพณีทำบุญสักระสงฆ์เดือนสมณศักดิ์)
  - 3.4 ประเพณีไทยภาคใต้ (ได้แก่ ประเพณีชิงเปรต และประเพณีชักพระ)
4. ลักษณะของประเพณีไทย (ได้แก่ ลักษณะทั่วไปและลักษณะเฉพาะ)
5. ความสำคัญของภาษาไทยที่มีต่อประเพณีไทย
6. ภาษาและสำนวนไทยที่ได้จากประเพณีไทย

บทที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับคตินาบ้าน มีเนื้อหารวม 13 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของคตินาบ้าน
2. ลักษณะของคตินาบ้าน
3. ประเภทของคตินาบ้าน ได้แก่
  - 3.1 บทกลอนสำหรับเด็ก (ได้แก่ ประเภทของบทกลอนสำหรับเด็ก ความหมายของบทกลอนสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ และบทกลอนสำหรับเด็กของภาคต่าง ๆ)
  - 3.2 เพลงชาวนา (ได้แก่ เพลงชาวนาของภาคต่าง ๆ)
  - 3.3 สุภาษิต คำพังเพยและสำนวน (ได้แก่ ความหมายของสุภาษิต คำพังเพย สำนวน และสุภาษิต คำพังเพยและสำนวนของภาคต่าง ๆ)
  - 3.4 ปริศนาคำทาย (ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับปริศนาคำทาย และปริศนาคำทายของภาคต่าง ๆ)
  - 3.5 นิทานชาวนา (ได้แก่ความหมายของนิทานชาวนา และเนื้อเรื่อง ของนิทานชาวนาประเภทต่าง ๆ)
  - 3.6 ความเชื่อโชคลาง (ได้แก่ ความหมายของความเชื่อโชคลางและ ประเภทของความเชื่อโชคลาง)
  - 3.7 คำไหวพ (ได้แก่ คำไหวพประเภทต่าง ๆ)
  - 3.8 การละเล่นของเด็ก (ได้แก่ การละเล่นประเภทต่าง ๆ ของเด็ก)
  - 3.9 ตำนาน (ได้แก่ ความหมายของตำนาน ลักษณะของตำนานและ ตัวอย่างตำนานพื้นเมือง)
4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยกับคตินาบ้าน
5. ความหมายและความไพเราะของภาษาจากคตินาบ้านที่จะสะท้อนให้เห็น ชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทย

บทที่ 5 ความสำคัญของภาษาไทยในค่านการสืบทอดวัฒนธรรมไทย มีเนื้อหารวม 5 หัวข้อ คือ

1. ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไทย
2. ความสำคัญของภาษาไทยในค่านการสืบทอดวัฒนธรรมไทย
3. วัฒนธรรมต่างชาติที่สังคมไทยยอมรับ
4. การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย ซึ่งเกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ (ได้แก่ ตัวอย่างคำภาษาไทยที่มาจากภาษาต่างประเทศ และข้อสังเกตเกี่ยวกับการรับคำภาษา

ทางประเทศมาใช้ในภาษาไทย)

5. บทบาทของภาษาไทยต่อการสืบทอดและส่งเสริมวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

2. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มี 8 บท คือ

บทที่ 1 ภาษากับวัฒนธรรม มีเนื้อหารวม 11 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของภาษา (ได้แก่ ความหมายในวงกว้าง และความหมายในวงแคบ)
2. ความหมายของวัฒนธรรม (ได้แก่ ความหมายตามรูปศัพท์ และความหมายตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ)
3. ลักษณะของวัฒนธรรม
4. ประเภทของวัฒนธรรม (ได้แก่ การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ต่อการดำเนินชีวิต การแบ่งตามผลผลิตทางความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ และการแบ่งตามลักษณะที่มา)
5. ความเจริญของวัฒนธรรม
6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม
7. วัฒนธรรมในการใช้ภาษา
8. การใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลในการพบปะ
9. การใช้ถ้อยคำติดต่อบริการงานหรือขอความช่วยเหลือ
10. การใช้ถ้อยคำที่คำนึงถึงผู้ฟัง
11. ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ

บทที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับศิลปะแขนงสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และปฏิมากรรม มีเนื้อหารวม 4 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของวรรณคดี
2. ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับศิลปะแขนงต่าง ๆ คือ
  - 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสถาปัตยกรรม (ได้แก่ ความหมายของสถาปัตยกรรม ประเภทของสถาปัตยกรรม และตัวอย่างคำประพันธ์จากวรรณคดีที่กล่าวถึงสถาปัตยกรรม)

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับจิตรกรรม (ได้แก่ ตัวอย่าง คำประพันธ์จากวรรณคดีที่กล่าวถึงจิตรกรรม ลักษณะของจิตรกรรมไทย และคุณค่าของจิตรกรรมไทย)

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับปฏิมากรรม (ได้แก่ ตัวอย่าง คำประพันธ์จากวรรณคดีที่กล่าวถึงปฏิมากรรม ความหมายของปฏิมากรรม ประเภทของปฏิมากรรม และคุณค่าของปฏิมากรรม)

บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับดนตรีไทย มีเนื้อหารวม 4 หัวข้อ
คือ

1. ชนิดของเครื่องดนตรีไทย
2. การผสมวงดนตรีไทย
3. เครื่องดนตรีประจำท้องถิ่น
4. ดนตรีไทยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

บทที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับเพลงไทย มีเนื้อหารวม 5 หัวข้อ
คือ

1. ประเภทของเพลงไทย
2. ชนิดของเพลงบรรเลง
3. ชนิดของเพลงขับร้อง
4. เพลงไทยที่มีชื่อเสียง
5. เพลงไทยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

บทที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับละครพื้นบ้าน มีเนื้อหารวม 3 หัวข้อ
คือ

1. นาฏศิลป์แบบต่าง ๆ ของไทย
2. ท่ารำของนาฏศิลป์ไทย (ได้แก่ คำร่ำท่ารำแม่บท และการทำท่าประกอบอาการกิริยาในการรำ)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับวรรณคดี

บทที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับ ประเพณี มีเนื้อหารวม 4 หัวข้อ

1. ความหมายของประเพณี
2. ประเภทของประเพณี (ได้แก่ การแบ่งตามลักษณะของบุคคลที่ปฏิบัติตามประเพณี และการแบ่งตามจุดหมายของประเพณี)
3. ความสำคัญของประเพณี
4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับ ประเพณี

บทที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับ คติชาวบ้าน มีเนื้อหารวม 12 หัวข้อ คือ

1. ความหมายของคติชาวบ้าน
2. ประเภทของคติชาวบ้าน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับ คติชาวบ้าน
4. คติชาวบ้านเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิต
5. คติชาวบ้านประเภทใดด้อยค่า ได้แก่
  - 5.1 บทกลอนสำหรับเด็ก (ได้แก่ ความหมายของบทกลอนสำหรับเด็ก ประเภทของบทกลอนสำหรับเด็ก และลักษณะภาษาของบทกลอนสำหรับเด็ก)
  - 5.2 เพลงชาวบ้าน (ได้แก่ ความหมายของเพลงชาวบ้าน ประเภทของเพลงชาวบ้าน และลักษณะภาษาของเพลงชาวบ้าน)
  - 5.3 นิทานชาวบ้าน (ได้แก่ ความหมายของนิทานชาวบ้าน และประเภทของนิทานชาวบ้าน)
  - 5.4 ปริศนาคำทาย (ได้แก่ ความหมายของปริศนาคำทาย และประเภทของปริศนาคำทาย)
  - 5.5 ภาษิต (ได้แก่ ความหมายของภาษิต ลักษณะของภาษิต ประโยชน์ของภาษิต และประเภทของภาษิต)
  - 5.6 สำนวนคำพังเพย (ได้แก่ ความหมายของสำนวนและคำพังเพย ลักษณะของสำนวนไทย ประเภทของสำนวนไทย และตัวอย่างสำนวนไทยในวรรณคดี)
  - 5.7 คำไหวพร (ได้แก่ ความหมายของคำไหวพร และประเภทของคำไหวพร)
  - 5.8 ความเชื่อ (ได้แก่ ความหมายของความเชื่อ และความเชื่อต่าง ๆ ในวรรณคดีไทย)

บทที่ 8 ความสำคัญของภาษาในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม มีเนื้อหารวม

4 หัวข้อ คือ

1. ความสำคัญของภาษาในการสืบทอดวัฒนธรรม
2. การสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษาสื่อสาร
3. การสืบทอดวัฒนธรรมทางวรรณคดี
4. การสืบทอดวัฒนธรรมทางหลักภาษา

3. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช แบ่งเนื้อหาเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ภาษากับวัฒนธรรม มีเนื้อหารวม 5 หัวข้อ คือ

1. ความหมายและความสำคัญของภาษา
2. องค์ประกอบของภาษา
3. ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม
4. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย (ได้แก่ ความหมายของคำ ระบบภาษา และตัวอักษร)
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม

บทที่ 2 วัฒนธรรมกับการใช้ภาษา มีเนื้อหารวม 4 หัวข้อ คือ

1. ภาษาแสดงความรู้เรื่องทางวัฒนธรรม
2. วัฒนธรรมไทยในการใช้ภาษา
3. การใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
4. การเลือกใช้คำโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับ

บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับศิลปะ มีเนื้อหารวม 7 หัวข้อ คือ

1. ภาษากับวรรณคดี (ได้แก่ ความหมายของภาษากวี ลักษณะของภาษากวีที่ต่างจากภาษาทั่วไป และความงามของภาษากวี)
2. ภาษากับจิตรกรรม (ได้แก่ ความหมายของจิตรกรรม ประเภทของจิตรกรรม วรรณคดีที่สะท้อนให้เห็นจิตรกรรม ศัพท์เฉพาะในงานจิตรกรรม และข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาและจิตรกรรม)
3. ภาษากับประติมากรรม (ได้แก่ ความหมายของประติมากรรม ประเภทของประติมากรรม วรรณคดีที่สะท้อนให้เห็นประติมากรรม ศัพท์เฉพาะในเชิงช่างประติมากรรม)

และข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาและประติมากรรม)

4. ภาษากับสถาปัตยกรรม (ได้แก่ ความหมายของสถาปัตยกรรม ประเภทของสถาปัตยกรรม วรรณคดีที่สะท้อนให้เห็นสถาปัตยกรรม ศัพท์เฉพาะในงานสถาปัตยกรรม และข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาและสถาปัตยกรรม)

5. ภาษากับนาฏศิลป์ (ได้แก่ ความหมายของนาฏศิลป์ ประเภทของนาฏศิลป์ ท่ารำแม่บท ภาษาท่าทางของนาฏศิลป์ ศิลปะการแสดงละครพ่นรำในวรรณคดี ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ ข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาและนาฏศิลป์)

6. ภาษากับดุริยางคศิลป์ (ได้แก่ ความหมายของดุริยางคศิลป์ เอกลักษณ์ของคนตรีไทย บทขับร้องเพลงไทยจากวรรณคดี ศัพท์เฉพาะในวงการคนตรีและการขับร้อง ข้อสังเกตเกี่ยวกับภาษาและดุริยางคศิลป์)

7. ความเกี่ยวข้องกับภาษากับศิลปะแขนงต่าง ๆ

บทที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับคติชาวบ้าน มีเนื้อหารวม 12 หัวข้อคือ

1. ความหมายของคติชาวบ้าน
2. ลักษณะภาษาของคติชาวบ้าน
3. ภาษากับนิทานชาวบ้าน (ได้แก่ กำเนิดของนิทานชาวบ้าน เนื้อหาของนิทานชาวบ้าน และลักษณะของภาษาที่ใช้เล่านิทาน)
4. ภาษากับเพลงชาวบ้าน (ได้แก่ ความหมายของเพลงชาวบ้าน ตัวอย่างเพลงชาวบ้านในถิ่นต่าง ๆ และลักษณะของภาษาที่ใช้ในการเล่นเพลงชาวบ้าน)
5. ภาษากับเพลงกล่อมเด็ก (ได้แก่ ความหมายของเพลงกล่อมเด็ก ลักษณะเนื้อร้องของเพลงกล่อมเด็ก และลักษณะภาษาของเพลงกล่อมเด็ก)
6. ภาษากับเพลงร้องเล่นของเด็ก (ได้แก่ ความหมายของเพลงร้องเล่นของเด็ก และลักษณะภาษาของเพลงร้องเล่นของเด็ก)
7. ภาษากับปริศนาคำทาย (ได้แก่ ความหมายของปริศนาคำทาย ประเภทของปริศนาคำทาย และลักษณะภาษาของปริศนาคำทาย)
8. ภาษากับสำนวนไทยและคำอวยพร (ได้แก่ ความหมายของสำนวนไทย และคำอวยพร เนื้อหาของสำนวนไทย ลักษณะภาษาของสำนวนไทยและประเภทของคำอวยพร)
9. ภาษากับการละเล่นพื้นบ้าน (ได้แก่ ความหมายของการละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้านในวรรณคดีไทย ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการละเล่นพื้นบ้าน และคุณค่า

ของการละเล่นพื้นบ้าน)

10. ภาษากับความเชื่อ (ได้แก่ ความหมายของความเชื่อ ประเภทของความเชื่อ ความเชื่อในความเชื่อในวรรณคดีไทย และคุณประโยชน์ของความเชื่อ)

11. ภาษากับขนบธรรมเนียม (ได้แก่ ความหมายของขนบธรรมเนียม ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับประเพณี ประเพณีไทยในวรรณคดี และคุณค่าของประเพณีไทย)

12. ภาษากับศิลปะพื้นบ้าน (ได้แก่ ความหมายของศิลปะพื้นบ้าน ประเภทของศิลปะพื้นบ้าน และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับศิลปะพื้นบ้าน)

บทที่ 5 ภาษากับการสืบทอดวัฒนธรรม มีเนื้อหารวม 5 หัวข้อ คือ

1. การสืบทอดวัฒนธรรม (ความสำคัญ)
2. ลักษณะของการสืบทอดวัฒนธรรม (ได้แก่ การสืบทอดโดยการปฏิบัติและการสืบทอดโดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ)
3. การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย (กล่าวถึงความหมายและความสำคัญ)
4. การอนุรักษ์วัฒนธรรมทั่วไป
5. การอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ขอบทพร้อมในการสะกคการันต์และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

1. ขอบทพร้อมในการสะกคการันต์ก. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีขอบทพร้อมในการสะกคการันต์
ดังนี้

หน้า 46	บรรทัดที่ 8	เพลงดินลากระทุ่ม	ควรเป็น	เพลงดินลากระทุ่ม
" 50	" 11	สทร	"	สทร
" 77	" 4	ปลอยปลา	"	ปลอยปลา
" 93	" 10	สำนวน	"	สำนวน
" 109	" สุกทหาย	ลูกคู้ซำ	"	ลูกคู้ซำ
" 112	" 25	รองกันเป็นหญ	"	รองกันเป็นหญ
" 145	" รองสุกทหาย	นิถมล	"	นิถมล
" 152	" 22	ภาษาษาไทย	"	ภาษาษาไทย
" 153	" สุกทหาย	เรือยาวกัว่า	"	เรือยาวกัว่า
" 171	" 7	คนควารรวบรวม	"	คนควารรวบรวม

ข. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีขอบทพร้อมในการสะกคการันต์
ดังนี้

หน้าสารบัญ	บรรทัดที่ 13	จิตรกรรม	ควรเป็น	จิตรกรรม
" 21	" 9	มณฑป	"	มณฑป
" 21	" 10	ธรรมมาส	"	ธรรมมาส
" 23	" 17	ผจง	"	ผจง
" 25	" 16	บานัญ	"	บานัญ
" 35	" 13	ราชครูครูใหญ่	"	ราชครูครูใหญ่
" 35	" 16	แซสนัน	"	แซสนัน
" 37	" สุกทหาย	โรงพิมพ์	"	โรงพิมพ์
" 40	" 9	กอก ๆๆๆกระโค้งโอง	"	กอก ๆๆๆ

หน้า 44	บรรทัดที่ 11	เพลงสารภี	ควรเป็น	เพลงสารภี
" 45	" 11	เห็นที่ชนิษฐานาใจ	"	เห็นที่
" 50	" 24	กนิษฐาเลียงดำ	"	กนิษฐาเลียงดำ
" 70	" 15	ทะทาน	"	ทะทาน
" 73	" 29	ภาษา	"	ภาษา
" 76	" ร่องสุดท้าย	มีคหมอก	"	มีคหมอก
" 83	" 24	จับหาง	"	จับหาง
" 85	" 13	คนบวชนปาก	"	คนบวชนปาก
" 90	" 28	รูแจว	"	รูแจว
" 94	" 11	ปฏิสนธิ	"	ปฏิสนธิ
" 94	" 13	รัศมีสีกล่า	"	รัศมีสีกล่า
" 96	" 14	บวงบน	"	บวงบน
" 97	" 2	มีกลอนว่า	"	มีกลอนว่า
" 106	" 5	ชาติก่อน	"	ชาติก่อน
" 107	" 1	กระชากมารวกฝา	"	กระชากมารวกฝา
" 107	" 2	เงาไม้มาตี	"	เงาไม้มาตี

ค. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช มีข้อบกพร่องในการสะกดการันต์ดังนี้

หน้า 16	บรรทัดที่ 12	พยอม	ควรเป็น	ผยอม
" 19	" สุดท้าย	ปราสาทหิน	"	ปราสาทหิน
" 32	" 3	โคจรเสรา	"	โคจรเสรา
" 37	" สุดท้าย	ขุมจรมณ์	"	ขุมจรมณ์
" 42	" 31	โคจรตรง	"	โคจรตรง
" 52	" 22	รอยขีดลงบนในลาน	"	ใบลาน

2. ขอบกพร่องในการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

- ก. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีขอบกพร่องในการใช้เครื่องหมายวรรคตอนอยู่ 2 แห่ง คือ
 หน้า 142-บรรทัดที่ 23 ข้อความว่า "เวลาพันพระฤๅษีอาศัยอยู่ในโพรงไม้เมื่อได้ยินเสียงคนมาเรียก จึงขานรับออกมาว่า อู๋นเจ้า ๆ พระมหากษัตริย์ได้ยินเสียงก็จำได้" ควรแก้ไขเป็น "อู๋นเจ้า อู๋นเจ้า"
 หน้า 150-บรรทัดสุดท้าย ไม่มีเครื่องหมายอัญประกาศปิด
- ข. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช มีขอบกพร่องเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายวรรคตอนอยู่ 1 แห่ง คือ
 หน้า 9-บรรทัดที่ 37 ไม่มีเครื่องหมายอัญประกาศเปิด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในภาพยี่เห่เรือ พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีข้อความว่า

<u>สร้าง</u> ปรากฏปราสาท	ประกอบมาศมีศรี
<u>รับ</u> จับบริ	สีสว่างกลางอัมพร
ปราสาทราชฐาน	อวตารสโมสร
<u>ยง</u> ยอกสอกลลอน	ยอนยิวฟ้านานิยม

(ประชุมภาพยี่เห่เรือ หน้า 43)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากสามัคคีเภทคำฉันท์

หน้า 23 บรรทัดที่ 12 ข้อความว่า

ภาพเทพ <u>ประณม</u> พินิตนึ่ง	นรสิงหล่า <u>พอง</u>
-------------------------------	----------------------

ในหนังสือ "รำพึงถึงสามัคคีเภทคำฉันท์" มีข้อความว่า

ภาพเทพ <u>ประณม</u> พินิตนึ่ง	นรสิงหล่า <u>ยง</u>
-------------------------------	---------------------

(รำพึงถึงสามัคคีเภทคำฉันท์ หน้า 17)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

หน้า 94 บรรทัดที่ 6-7 ข้อความว่า

ครันถึงจิ้ง <u>ย่น</u> แหวนนันท	นางรับแหวน <u>ไวกว</u> ยทรรษา
แสงเพชร <u>ส่อง</u> งามปลาบเขาคา	คืน <u>ผวา</u> ควา <u>ท่ว</u> ปลุก <u>ผืน</u>

ในขุนช้างขุนแผน ตอนนางทองประศรีฝัน มีข้อความว่า

ครันถึงจิ้ง <u>ย่น</u> แหวนนันท	นางรับแหวน <u>ไวกว</u> ยทรรษา
แสงเพชร <u>ส่อง</u> งามปลาบเขาคา	คืน <u>ผวา</u> ควา <u>ท่ว</u> ปลุก <u>ผัว</u> พลัน

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 3)

หน้า 94 บรรทัดที่ 28-29 ข้อความว่า

ฝ่าย <u>ว่า</u> เมีย <u>ขุน</u> รามอินทรา	ฝัน <u>ว่า</u> พัน <u>ทัก</u> เป็น <u>สาม</u> ชี
ตก <u>ใจ</u> ผวา <u>ควา</u> สาม	พอ <u>เอ</u> ย <u>เม</u> ีย <u>นี้</u> ร้าง <u>ฝัน</u> ไป

ในขุนช้างขุนแผน ตอนกลางบอกเหตุขุนรามอินทรา มีข้อความว่า

ฝ่ายว่าเมียขุนรามอินทรา
ตกใจฉวาควาสามี

ฝันว่าพันทักเป็นสามชี
พอเอยเมื่อนี้ข้างฝันร้าย

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 400)

หน้า 95 บรรทัดที่ 24-26 ข้อความว่า

เมื่อยกมือไหว้แลไปคู้
ตกใจวิ่งไปแล้วโศกา
เดินมาตะกีไม่มีหัว

ไม่เห็นหัวยังอยู่แต่เพียงบา
พอฟังเมียว่าอย่าเพื่อไป
คู้เมื่อนี้เห็นเป็นข้อใหญ่

ในขุนช้างขุนแผน ตอนกลางบอกเหตุขุนเพชรอินทรา มีข้อความว่า

เมื่อยกมือไหว้แลไปคู้
ตกใจวิ่งไปแล้วโศกา
เดินมาตะกีไม่มีหัว

ไม่เห็นหัวยังอยู่แต่เพียงบา
พอฟังเมียว่าอย่าเพื่อไป
คู้เมื่อนี้เห็นเป็นข้อใหญ่

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 400)

หน้า 97 บรรทัดที่ 3-6 ข้อความว่า

จะกล่าวกลอนถึงพันศรโยธา
ศรีประจันต์รักษาระอาใจ
ควยปีศาจมันเข้าประจำตัว
ยัดคำโคโตะไม้เค็มประจำ

เพื่อนไปค้าละว้ามาเป็นไซ้
แตกลายกลายเป็นไซ้
ให้อยากหนูนั่งอ้วอ้วพลา
แลบลิ้นปลิ้นตาจนบรรลัย

ในขุนช้างขุนแผน ตอน พันศรโยธาตาย มีข้อความว่า

จะกล่าวกลอนถึงพันศรโยธา
ศรีประจันต์รักษาระอาใจ
ควยปีศาจมันเข้าประจำตัว
ยัดคำโคโตะไม้เค็มประจำ

เพื่อนไปค้าละว้ามาเป็นไซ้
แตกลายกลายเป็นไซ้
ให้อยากหนูนั่งอ้วอ้วพลา
แลบลิ้นปลิ้นตาเจียนบรรลัย

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 39)

หน้า 107 บรรทัดที่ 1-2 ขอความว่า

ยังส่งเสียงเดียงคำไม้ตกฟาก

มีคมือโยงขึ้นหลังคา

ในขุนช้างขุนแผน ตอนศรีประจันต์บังคับนางวันทองให้เขาหอขุนช้าง มีข้อความว่า

ยังส่งเสียงเดียงคำไม้ตกฟาก

มีคมือโยงขึ้นหลังคา

แกฉวยเชือกกระชากมารรวกฝ่า

เงาไม้มาตีกลมระคมไป

แกฉวยเชือกกระชากมาจากฝ่า

เอาไม้มาตีกลมระคมไป

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 243)

3. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช มีขอบพร่องในการอ้างอิง ดังนี้

3.1 ตัวอย่างคำประพันธ์จากวรรณคดีที่ยกประกอบบทเรียน มีข้อความไม่ตรงกับวรรณคดีฉบับเดิม ได้แก่

ตัวอย่างคำประพันธ์จากนิราศพระบาท

หน้า 14 บรรทัดที่ 27 ขอความว่า

บางชั้นบนชนส่งคนข้างล่าง

ในนิราศพระบาท มีข้อความว่า

บางชั้นบนชนส่งคนข้างล่าง

เสียงโง้งฉางขามแตกกระแตกชั้น

เสียงโง้งฉางขามแตกกระแตกชั้น

(นิราศสุนทรภู่ หน้า 143)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากสามัคคีเภทคำฉันท์

หน้า 16 บรรทัดที่ 8-11 ขอความว่า

เพ่งภาพทลอคตะละณัง

มองเห็นสีเกินประคุมมี

ภาพเทพประนมพิณศ็ย

ครุฑยุคฤชงควียพยอง

กุ่มล้งเมลืองสี

ชิวแมนกลมครอง

นรลิ่งหล่ายอง

และเขยอชยับณ

ในหนังสือ "รำพึงสามัคคีเภทคำฉันท์" มีข้อความว่า

เพ่งภาพตลอดคะละณัง	ก็มั่งเมื่องดี
มองเห็นลิเค่นประคุมี่	ชีวแมนกมลครอง
ภาพเทพประนมพินิตนึ่ง	นรสิงหล่ายอง
ครุฑยุคภูงควิดยของ	และเฉยชยับณ

(รำพึงถึงสามัคคีเภทคำฉันท์ หน้า 17)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากเรื่องพระสุชนคำฉันท์

หน้า 16 บรรทัดที่ 14 ข้อความว่า

ณังทองพิชัยบัฏชร	ลีหาสนมกร
บึงอวกบึงอิงอาสน้องค	

เพี้ยนภาพสิงคสิหรรยง	วิหคเหมหงส
----------------------	------------

คือตั้งจะเคินโดยเป็น

ในพระสุชนคำฉันท์ มีข้อความว่า

ณังทองพิไชยบัฏชร	ลีหาศนมกร
บึงอวกบึงอิงอาสน้องค	

เพี้ยนภาพสิงคสิหรรยง	วิหคเหมหงษ
----------------------	------------

คือตั้งจะเคินโดยเป็น

(พระสุชนคำฉันท์ หน้า 7)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากเรื่องขุนช้างขุนแผน

หน้า 22 บรรทัดที่ 7 ข้อความว่า

ให้ชุกหลุมระคับชักปักเส้าหอ	เอาเครื่องเรือนมารอไว้นั้น
-----------------------------	----------------------------

ในขุนช้างขุนแผน ตอนหลายแถวปลุกเรือนหอ มีข้อความว่า

ให้ชุกหลุมระคับชักปักเส้าหอ	เอาเครื่องเรือนมารอไว้นั้น
-----------------------------	----------------------------

(ขุนช้างขุนแผน หน้า 145)

หน้า 45 บรรทัดที่ 27 ขอความว่า
 ชาวเหนียวเต็มพอม ชาวปอมเต็มป่า ชาวญเจ้าจงมา สู่กายหลายเอย
 ในขุนช่างขุนแผน คอนนางทองประศรี สู้ชวัญหลายงาม มีขอความว่า
 ชาวเหนียวเต็มพอม ชาวปอมเต็มป่า ชาวญเจ้าจงมา สู่กายหลายเอย
 (ขุนช่างขุนแผน หน้า 483)

ตัวอย่างคำประพันธ์จากเรื่องพระอภัยมณี

หน้า 47 บรรทัดที่ 27-32 ขอความว่า	
พวก <u>หาม</u> <u>แสนสร้างคางสนม</u>	ไม่ <u>หิว</u> <u>ฉมฉัดหน้า</u> <u>เกศา</u> <u>สยาย</u>
<u>ทั้งไฟ</u> <u>ฟามา</u> <u>ช่าง</u> <u>กว้าง</u> <u>ววาย</u>	<u>ฝูง</u> <u>วัว</u> <u>ควาย</u> <u>ตาย</u> <u>หา</u> <u>ทั้ง</u> <u>ธานี</u>
<u>สัง</u> <u>คัล</u> <u>สิน</u> <u>พิณ</u> <u>พา</u> <u>ท</u> <u>ระ</u> <u>นา</u> <u>ค</u> <u>ของ</u>	<u>สย</u> <u>ค</u> <u>ส</u> <u>ย</u> <u>ของ</u> <u>เ</u> <u>ียน</u> <u>เ</u> <u>ียบ</u> <u>เ</u> <u>ง</u> <u>เ</u> <u>ียบ</u> <u>กร</u> <u>ุง</u> <u>ศ</u> <u>รี</u>
<u>คร</u> <u>ัน</u> <u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ว</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ว</u> <u>ัน</u> <u>ม</u> <u>ัว</u> <u>ท</u> <u>ัว</u> <u>ม</u> <u>ู</u> <u>รี</u>	<u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ค</u> <u>ัน</u> <u>มี</u> <u>ค</u> <u>าว</u> <u>ห</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>็น</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u>
<u>อ</u> <u>า</u> <u>ก</u> <u>า</u> <u>ค</u> <u>ล</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ร</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ร</u> <u>ัน</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u> <u>น</u> <u>ป</u> <u>ัน</u> <u>ก</u> <u>อง</u>	<u>ก</u> <u>า</u> <u>ก</u> <u>ี</u> <u>ร</u> <u>อง</u> <u>ว</u> <u>า</u> <u>ว</u> <u>า</u> <u>ท</u> <u>อง</u> <u>ฟ</u> <u>า</u> <u>เ</u> <u>ล</u> <u>ือ</u> <u>ง</u>
<u>อ</u> <u>ก</u> <u>า</u> <u>มา</u> <u>ศ</u> <u>ผ</u> <u>าค</u> <u>พ</u> <u>ุง</u> <u>แ</u> <u>สง</u> <u>ร</u> <u>ุง</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u>	<u>ต</u> <u>ก</u> <u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u> <u>มี</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ต</u> <u>าง</u> <u>ต</u> <u>าง</u> <u>ก</u> <u>ัน</u>

ในเรื่องพระอภัยมณี คอนเมืองการะเวก จะถูกเผา มีขอความว่า

พวก <u>หาม</u> <u>แหน</u> <u>แสนสร้างคางสนม</u>	ไม่ <u>หิว</u> <u>ฉมฉัดหน้า</u> <u>เกศา</u> <u>สยาย</u>
<u>ทั้งไฟ</u> <u>ฟามา</u> <u>ช่าง</u> <u>กว้าง</u> <u>ววาย</u>	<u>ฝูง</u> <u>วัว</u> <u>ควาย</u> <u>ตาย</u> <u>หา</u> <u>ทั้ง</u> <u>ธานี</u>
<u>สัง</u> <u>คัล</u> <u>สิน</u> <u>พิณ</u> <u>พา</u> <u>ท</u> <u>ระ</u> <u>นา</u> <u>ค</u> <u>ของ</u>	<u>สย</u> <u>ค</u> <u>ส</u> <u>ย</u> <u>ของ</u> <u>เ</u> <u>ียน</u> <u>เ</u> <u>ียบ</u> <u>เ</u> <u>ง</u> <u>เ</u> <u>ียบ</u> <u>กร</u> <u>ุง</u> <u>ศ</u> <u>รี</u>
<u>คร</u> <u>ัน</u> <u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ว</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ว</u> <u>ัน</u> <u>ม</u> <u>ัว</u> <u>ท</u> <u>ัว</u> <u>ม</u> <u>ู</u> <u>รี</u>	<u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ค</u> <u>ัน</u> <u>มี</u> <u>ค</u> <u>าว</u> <u>ห</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>็น</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u>
<u>อ</u> <u>า</u> <u>ก</u> <u>า</u> <u>ค</u> <u>ล</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ร</u> <u>ัน</u> <u>ค</u> <u>ร</u> <u>ัน</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u> <u>น</u> <u>ป</u> <u>ัน</u> <u>ก</u> <u>อง</u>	<u>ก</u> <u>า</u> <u>ก</u> <u>ี</u> <u>ร</u> <u>อง</u> <u>เ</u> <u>า</u> <u>ว</u> <u>า</u> <u>ท</u> <u>อง</u> <u>ฟ</u> <u>า</u> <u>เ</u> <u>ล</u> <u>ือ</u> <u>ง</u>
<u>อ</u> <u>ก</u> <u>า</u> <u>มา</u> <u>ศ</u> <u>ผ</u> <u>าค</u> <u>พ</u> <u>ุง</u> <u>แ</u> <u>สง</u> <u>ร</u> <u>ุง</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u>	<u>ต</u> <u>ก</u> <u>ก</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>เ</u> <u>ม</u> <u>เ</u> <u>ื่อ</u> <u>มี</u> <u>ล</u> <u>าง</u> <u>ต</u> <u>าง</u> <u>ต</u> <u>าง</u> <u>ก</u> <u>ัน</u>

 (พระอภัยมณี หน้า 407-408)

- 3.2 ไม่ระบุที่มาของตัวอย่างคำประพันธ์ที่ยกมาประกอบบทเรียน ได้แก่
หน้า 12 บรรทัดที่ 20	คำประพันธ์ของนายนรินทรธิเบศร์
หน้า 12 บรรทัดที่ 23-26	คำประพันธ์ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
หน้า 28 บรรทัดที่ 2-19	กลอนท้าวแม่บท

รายชื่อหนังสือที่ใช้ในการสอบทาน

ขุนช้างขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. กรมศิลปากรจัดพิมพ์, 2493.

เชื้อชน ศรียาภย. รำหึ่งถึงสามัคคีเภทคำฉันท์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังวิทยา,
2511.

ประชุมกาพย์เห่เรือ. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณุสภา, 2516.

สุนทรภู่ (นามแฝง). นิราศสุนทรภู่. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณุสภา, 2513.

_____. พระอภัยมณีฉบับหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังวิทยา,
2506.

อิศรานุภาพ (อน), พระยา. พระสุชนคำฉันท์. โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนากร, 2470.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ชื่อบทประพันธ์ในการใช้สำนวนภาษา

1. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช มีชื่อบทประพันธ์ในการใช้สำนวนภาษาดังนี้

หน้าสารบัญ

ความสำคัญระหว่างภาษากับคหิชาวบาน

ควรเป็น

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับคหิชาวบาน

หน้า 16 บรรทัดที่ 14-15

หลังจากพบปะแล้วกล่าวลา ก็ไหวเหมือนตอนพบกัน แล้วกล่าวคำสวัสดิ์หรือถ้อยคำอื่น ๆ ....

ควรเป็น

หลังจากพบปะหรือกล่าวลา ควรไหวเหมือนตอนที่พบกัน แล้วกล่าวคำว่า "สวัสดิ์" หรือถ้อยคำอื่น ๆ .....

หน้า 17 บรรทัดที่ 8

คำพูดที่กล่าวถึงความรู้สึกของผู้ฟัง

ควรเป็น

คำพูดที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟัง

หน้า 17 บรรทัดที่ 10

บางคำให้ความรู้สึกในแง่บ (ร้าย) และบางคำก็ให้ความรู้สึกในแง่บวก (ดี)

ควรเป็น

คำบางคำให้ความรู้สึกในแง่ไม่ดี และบางคำก็ให้ความรู้สึกในแง่ดี

หน้า 17 บรรทัดที่ 12

ละเวไนไซคำที่ให้ความรู้สึกในแง่ร้าย

ควรเป็น

ละเวไนการไซคำที่ให้ความรู้สึกในแง่ร้าย

หน้า 34 บรรทัดที่ 18

พระหัตถ์ทั้งสองก็ผู้มีลักษณะเป็นของทิพย์ยิ่งกว่าเป็นมนุษย์เสียอีก
ควรเป็น

พระหัตถ์ทั้งสองก็ผู้มีลักษณะเป็นของทิพย์มากกว่าเป็นมนุษย์
หน้า 76 บรรทัดที่ 15-17

เวลาเจ้าจิกอาหารไปถวายพระ อาหารที่จะขาดเสีมิไค้ก็คือ ขนมจีน
น้ำพริก หรือน้ำยาเป็นของควา ชาวเหนียวแดง กะละแม เป็นของหวาน
ควรเป็น

เวลาเจ้าจิกอาหารไปถวายพระ อาหารที่จะขาดเสีมิไค้ก็คือ จะต้องมี
ขนมจีนน้ำพริก หรือน้ำยาเป็นของควา ชาวเหนียวแดง กะละแมเป็น
ของหวาน

หน้า 78 บรรทัดที่ 11

เมื่อกระหรงเข้ากระแสน้ำ ก็จะไม่ลอยละลิว ๆ ไป

ควรเป็น

เมื่อกระหรงเข้าสู่กระแสน้ำ ก็จะไม่ลอยละลิว ๆ ไป

หน้า 83 บรรทัดที่ 4

จุดมุ่งหมายของพิชี่ นี้เพื่อเรียกขวัญ

ควรเป็น

จุดมุ่งหมายของพิชี่นั้นคือเพื่อเรียกขวัญ

หน้า 84 บรรทัดที่ 17-19

ในวันชิงเปรตนี้ ถือกันมาแต่โบราณว่าเป็นวันที่ปู่ย่าตายายญาติพี่น้อง
ซึ่งตายไปแล้ว ผู้มีบาปมากก็ตกลงไปอยู่ในนรก ครั้นถึงเดือน 10
แรมค่ำหนึ่ง พญายมปล่อยตัวให้ขึ้นมาพบปะญาติพี่น้องลูกหลานของตนใน
เมืองมนุษย์

ควรเป็น

ในวันชิงเปรตนี้ ถือกันมาแต่โบราณว่า เป็นวันที่ปู่ย่าตายายหรือญาติ
พี่น้องซึ่งตายไปแล้ว และต้องตกนรกเพราะทำบาปไว้มาก ได้รับการ
ปล่อยตัวจากพญายมในวันแรม 1 ค่ำ เพื่อให้ขึ้นมาพบปะญาติพี่น้องและ
ลูกหลานของตนในเมืองมนุษย์

หน้า 84 บรรทัดที่ 26

ขนมสำคัญซึ่งขาดไม่ได้คือขนมบ้า เหนียว พอง....

ควรเป็น

ขนมสำคัญซึ่งขาดไม่ได้ คือ ขนมบ้า ขนมเหนียว ขนมพอง....

หน้า 85 บรรทัดที่ 13-15

ในวันสารทน์ หนุ่มสาวต่างก็นุ่งหมเสื้อผ้าใหม่ ๆ เพื่อไปประกวดกันในวัด
โดยมากเป็นสีฉูดฉาด เช่น สีแดง สีเขียว สีแสด เป็นต้น ส่วนสีขาว ๆ
ไม่ค่อยนิยมกันในสมัยโบราณ

ควรเป็น

ในวันสารทน์ สมัยโบราณ หนุ่มสาวต่างก็นุ่งหมเสื้อผ้าใหม่ ๆ เพื่อไป
ประกวดกันในวัด โดยมากจะเป็นสีฉูดฉาด เช่น สีแดง สีเขียว สีแสด
เป็นต้น ส่วนสีขาว ๆ ไม่ค่อยนิยมกัน

หน้า 87 บรรทัดที่ 7-8

ฝ่ายไหนชนะรู้สึกว่าจะมีความสุขเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ

ควรเป็น

ฝ่ายไหนชนะก็จะรู้สึกว่าจะมีความสุขเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ

หน้า 87 บรรทัดที่ 25

ฝ่ายรับไข่มื้อและเต้า เพื่อมิให้ลูกตมถูกส่วนสำคัญของตน

ควรเป็น

ฝ่ายรับจะไข่มื้อและเต้า เพื่อมิให้ลูกตมถูกส่วนสำคัญของตน

หน้า 111 บรรทัดที่ 2

การเล่นขรรคมดาฝ่ายชายเป็นฝ่ายชักชวนหญิงก่อน เพื่อออกมาเล่นเพลง
ว่าแก่กัน

ควรเป็น

ตามปรกติ เวลาเล่นฝ่ายชายจะเป็นฝ่ายชักชวนฝ่ายหญิงให้ออกมาเล่น
เพลงว่าแก่กัน

หน้า 144 บรรทัดที่ 18-22

ความเชื่อถือโศกกลางเป็นอำนาจลึกลับอย่างหนึ่งที่เกิดจากความกลัวของมนุษย์ ซึ่งบางทีก็หาเหตุผลไม่ได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเกิดจากการมีเจตนาจะให้ผู้อื่นเชื่อและปฏิบัติตาม ซึ่งมีเหตุผลแฝงเร้นที่นำเชื่อถือได้ เช่น "ห้ามเอาขันโลหะรองน้ำฝนขณะที่ฝนตก" ซึ่งตามหลักความจริงถือเหตุผลที่แฝงอยู่คือกลัวฟ้าจะผ่า

ควรเป็น

ความเชื่อถือโศกกลางเป็นอำนาจลึกลับอย่างหนึ่งที่เกิดจากความกลัวของมนุษย์ ซึ่งบางทีก็หาเหตุผลไม่ได้ และบางครั้งก็ต้องการให้ผู้อื่นเชื่อหรือปฏิบัติตาม โดยมีเหตุผลแฝงเร้นที่เชื่อถือได้ เช่น ห้ามเอาขันโลหะรองน้ำฝนขณะที่ฝนตก เพราะกลัวฟ้าจะผ่า

2. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ มีข้อบกพร่องในการใช้สำนวนภาษา

หน้า 4 บรรทัดที่ 26-30

การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจะต้องเป็นไปในลักษณะไม่ทิ้งร่องรอยบุคลิกลักษณะในส่วนรวม มิฉะนั้นความสำคัญอันเป็นสัญลักษณ์ของคนและส่วนรวมก็จะเคลื่อนที่ไปมาก จนในที่สุดจะไม่มีสิ่งใดที่เป็นของตนเองอันแท้จริงเหลืออยู่ เหตุนี้ชนชาติต่าง ๆ ซึ่งรักษามูลคิลักษณะประจำชาติของตน สืบต่อกันมาได้นานจนทุกวันนี้ ไม่ใคร่สิ้นชื่อ หรือสิ้นชาติไป ก็เพราะเป็นผู้รักษาหวงแหนชาติของตนและวัฒนธรรมของตนว่ามีค่ากว่าสิ่งอื่น

ควรเป็น

การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม จะต้องเป็นไปโดยไม่ทิ้งบุคลิกลักษณะของส่วนรวม มิฉะนั้น วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของคนและส่วนรวมก็จะเปลี่ยนไป จนในที่สุดก็จะมีสิ่งใดที่เป็นของเราเองอย่างแท้จริงเหลืออยู่ ด้วยเหตุนี้ชนชาติต่าง ๆ จึงพยายามรักษามูลคิลักษณะประจำชาติของตนไว้จนตราบเท่าทุกวันนี้ โดยไม่ใคร่สิ้นชื่อหรือสิ้นชาติไป ก็เพราะความหวงแหนชาติของตนและวัฒนธรรมของตนว่ามีค่ากว่าสิ่งอื่น

หน้า 7 บรรทัดที่ 22

ไม่ได้อยู่กัน 2 ต่อ สอง

ควรเป็น

ไม่ได้อยู่กัน สองต่อสอง

หน้า 7 บรรทัดที่ 27-28

หลักใหญ่ของการไชถอยคำเพื่อติดต่อประสานงานหรือขอความช่วยเหลือ
แล้ว ก็เหมือนกับการไชถอยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลใน
การพบปะดังกล่าวมาแล้ว

ควรเป็น

หลักใหญ่ของการไชถอยคำเพื่อติดต่อประสานงานหรือขอความช่วยเหลือนั้น...

หน้า 9 บรรทัดที่ 14

ถ้าเราทำผิดพลาดโดยไม่เจตนา แม่เรารีบกล่าวว่า....

ควรเป็น

เมื่อเราทำผิดพลาดโดยไม่เจตนา แต่เรารีบกล่าวว่า....

หน้า 13 บรรทัดที่ 7

สถาปัตยกรรมขอแบ่งประเภทตามลักษณะของการไชประโยชน์ออกได้เป็น
2 ประเภท

ควรเป็น

สถาปัตยกรรมขอจะแบ่งประเภทตามลักษณะของการไชประโยชน์ออกได้
เป็น 2 ประเภท

หน้า 25 บรรทัดที่ 3-5

จิตรกรรมที่หอเขียนในวังสวนผักกาด (เดิมหอนี้อยู่ที่วัดข้างกลิ้ง จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา) ซึ่งภาพที่ผนังได้สะท้อนสภาพสังคม...

ควรเป็น

จิตรกรรมที่หอเขียนในวังสวนผักกาด (เดิมหอนี้อยู่ที่วัดบ้านกลิ้ง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคม ...

หน้า 34 บรรทัดที่ 4-5

2. สะล้อ เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองของชาวไทยทางภาคเหนือ ไซ้เป็นเครื่องสีคล้ายซอมี 2 สาย มักบรรเลงผสมวงกันซึ่งและปี่ ซอเป็นเครื่องดนตรีที่ไซ้ประกอบบทขับร้องเพลงพื้นเมือง

ควรจะแยกกล่าวถึงเครื่องดนตรีประเภทซอในอีกหัวข้อหนึ่ง เพราะเมื่อเขียนรวมกันในลักษณะนี้ ทำให้เข้าใจไขว่เขวว่า ซอความที่สี่คี่เส้นไต้อาจจะหมายถึงซอหรือสะล้อ ก็ได้

หน้า 35 บรรทัดที่ 2-5

ในวรรณคดีไทยหลายเรื่องมีเนื้อความที่กล่าวถึงเรื่องของดนตรีไทย การใช้เครื่องดนตรีเล่นเพื่อให้เกิดความสุข ความบันเทิง สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ แสดงให้เห็นว่าชาติไทยเป็นชาติที่มีอารยธรรมเจริญในค่านิยมมาแต่โบราณและดนตรีมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยแต่ละยุคสมัย ดังจะยกตัวอย่าง เช่น ....

ควรเป็น

ในวรรณคดีไทยหลายเรื่องมีเนื้อความที่กล่าวถึงเรื่องของดนตรีไทยและการใช้เครื่องดนตรีเล่น เพื่อให้เกิดความสุขความบันเทิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่และแสดงให้เห็นว่าชาติไทยเป็นชาติที่มีอารยธรรมเจริญในค่านิยมมาแต่โบราณ ดังนั้น ดนตรีจึงมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยแต่ละยุคสมัย ดังจะยกตัวอย่าง เช่น...

หน้า 36 บรรทัดที่ 4-5

ชีวิตของคนไทยสมัยอยุธยาที่มีความสุขสนุกสนาน เสียงดนตรีดังอยู่ทั่วไปก่อนที่จะเสียกรุง ครั้นกรุงแตกทุกอย่างก็รกร้างและเงียบเหงา

ควรเป็น

ก่อนที่จะเสียกรุงชีวิตของคนไทยสมัยอยุธยามีความสนุกสนาน เสียงดนตรีดังอยู่ทั่วไป ครั้นกรุงแตกทุกอย่างก็รกร้างและเงียบเหงา

หน้า 40 บรรทัดที่ 12

แต่เนื่องจากเพลงนี้มีเนื้อเรื่องขึ้นต้นว่า "โอละหนอ ดวงเดือนเอย"

ควรเป็น

แต่เนื่องจากเพลงนี้มีเนื้อเพลงขึ้นต้นว่า "โอละหนอ ดวงเดือนเอย"

หน้า 47 บรรทัดที่ 16-17

เนื้อเพลงที่นำมาจากวรรณคดีนั้น เป็นวรรณศิลป์ทั้งในด้านรสคำ

รสความ สัมผัสศกคาบ จังหวะเหมาะสม

ควรเป็น

เนื้อเพลงที่นำมาจากวรรณคดีนั้น เป็นวรรณศิลป์ทั้งในด้านรสคำและ

รสความมีสัมผัสศกคาบและจังหวะเหมาะสม

หน้า 49 บรรทัดที่ 3

เหตุที่เกิดละครพ้องราชัน ก็เพราะมนุษย์เมื่อมีอารมณ์หรือความรู้สึก
อย่างรุนแรงเร้าใจให้แสดงออก โดยอารมณ์หรือความรู้สึกนั้น จึงอาจจะ
เป็นอารมณ์สุข ทุกข์ ตีใจ หรือเสียใจก็ตาม มนุษย์ก็จะแสดงออกเป็น
กิริยาให้ปรากฏ

ควรเป็น

เหตุที่เกิดละครพ้องราชันนั้น ก็เพราะมนุษย์เมื่อมีอารมณ์หรือความรู้สึก
อย่างรุนแรง อาจจะเป็นอารมณ์สุข ทุกข์ ตีใจ หรือเสียใจ ก็ตาม และ
ต้องการแสดงออกถึงอารมณ์นั้น มนุษย์ก็จะแสดงออกเป็นกิริยาให้ปรากฏ

หน้า 60 บรรทัดที่ 3-4

ในสมัยก่อนนิยมศกคาบราชาวและกระยาสารรวมกันไป อาจจะเป็น
เพราะความสะดวกก็เป็นได้ จึงเปลี่ยนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

ควรเป็น

ในสมัยก่อน นิยมศกคาบราชาวและกระยาสารรวมกันไป ซึ่งสะดวก
กว่า และก็ได้นิยมกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

หน้า 65 บรรทัดที่ 10-11

อย่างไรก็ตาม คติชาวบ้านบางประเภท ถ้อยคำเป็นภาษาพื้นบ้าน บางคำ
ก็ยากแก่การเข้าใจ

ควรเป็น

อย่างไรก็ตาม คติชาวบ้านบางประเภท ก็ยังมีถ้อยคำเป็นภาษาพื้นบ้าน
ซึ่งบางคำก็ยากแก่การเข้าใจ

หน้า 66 บรรทัดที่ 19-20

คติชาวบ้านหลายแขนงให้คุณประโยชน์ในด้านการอบรมสั่งสอน
อย่างเพลงกล่อมบางบทเป็นต้น

ควรเป็น

คติชาวบ้านหลายแขนงให้คุณประโยชน์ในด้านการอบรมสั่งสอน เช่น
เพลงกล่อมเด็กบางบท เป็นต้น

หน้า 67 บรรทัดที่ 2

คำสำนวนเหล่านี้ ก็เป็นคติชาวบ้านอย่างหนึ่ง

ควรเป็น

ถ้อยคำสำนวนเหล่านี้ ก็เป็นคติชาวบ้านประเภทหนึ่ง

หน้า 70 บรรทัดที่ 14

ผู้ที่ล่อคราน จะต้องเกาะเอากันให้ยาว

ควรเป็น

ผู้ที่ล่อคราน จะต้องเกาะเอากันเป็นแถวยาว

หน้า 77 บรรทัดที่ 1

เนื้อเพลงเบ็ดเตล็ด เช่นเกี่ยวกับอารมณและธรรมชาติ เช่น ...

ควรเป็น

เนื้อเพลงเบ็ดเตล็ด ซึ่งเกี่ยวกับอารมณและธรรมชาติ เช่น ...

หน้า 80 บรรทัดที่ 15-17

พวกงูเห่า งูจงอาง งูแมวเซา ฯลฯ ก็ไปรื้อรังพิษจากงูเหลือมและ
ก็โค่นทำให้พิษสามารถกัดคนตาย ได้แก งูพิษทั้งหลายในปัจจุบัน แต่โค
พิษมาไม่หมด ตกลงดิน ลงน้ำเสียบ้าง จึงทำให้งูพิษในปัจจุบันก็รื้อร่ายเท
คนไม่ตาย

ควรเป็น

พวกงูเห่า งูจงอาง งูแมวเซา ฯลฯ ก็ไปรื้อรังพิษจากงูเหลือม แต่โคพิษ
มาไม่หมด เพราะพิษตกลงดินลงน้ำเสียบ้าง จึงทำให้พวกงูพิษในปัจจุบัน
สามารถกัดคนตายได้ แต่ก็รื้อร่ายเทคนไม่ตาย

หน้า 81 บรรทัดที่ 2

มีสองตัวเมีย มีนิสัยเหมือนกัน

ควรเป็น

ตัวเมียวัวหนึ่ง มีนิสัยเหมือนกัน

หน้า 92 บรรทัดที่ 30-33

อย่างไรก็ตาม แม้เราจะไม่เชื่อเลย แต่เราอาจจะอยู่ร่วมกับผู้ที่เชื่อถือได้
แทนที่เราจะคิดว่าเขาเบาปัญญา เขาอาจจะคิดว่าเราไม่ประสีประสา
ดังนั้น เราควรไว้บางเพื่อประโยชน์ในค่านเอาใจบำรุงขวัญ ไม่ทำลายน้ำใจ
อีกฝ่ายหนึ่ง

ควรเป็น

อย่างไรก็ตาม แม้เราจะไม่เชื่อเลย แต่เราก็ต้องอยู่ร่วมกับผู้ที่เชื่อถือ
เราอาจจะคิดว่าเขาเบาปัญญา ในทำนองเดียวกัน เขาก็อาจจะคิดว่าเรา
ไม่ประสีประสาได้ ดังนั้นเราควรไว้บางเพื่อจะได้ไม่เป็นการทำลาย
น้ำใจอีกฝ่ายหนึ่ง

หน้า 93 บรรทัดที่ 24

ความเชื่อนี้เป็นมูลเหตุทำอุบายต่าง ๆ เมื่อแรกทารกเกิด

ควรเป็น

ความเชื่อนี้เป็นมูลเหตุให้ของทำอุบายต่าง ๆ เมื่อแรกทารกเกิด

หน้า 93 บรรทัดที่ 27

อุบายอีกอย่างหนึ่ง ทำให้ผู้มีไมตรีจิตช่วยการ เช่น สรว
 ควบเป็น

อุบายอีกอย่างหนึ่ง คือ ทำให้ผู้มีไมตรีจิตช่วยการ เช่น สรว

หน้า 95 บรรทัดที่ 27-28

ความเชื่อถือเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง เป็นความเชื่อของไทยเรา
 แต่ดั้งเดิม ซึ่งเชื่อว่า ทำ คงทนอาวุธทั้งหลาย

ควบเป็น

ความเชื่อถือเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง เป็นความเชื่อของไทยเรา
 แต่ดั้งเดิม ซึ่งเชื่อว่า ทำให้ คงทนต่ออาวุธทั้งหลาย

หน้า 97 บรรทัดที่ 1-2

ส่วนเรื่องผีเข้าแล้วทำอันตรายได้ อย่างผีปอบในเรื่องขุนช้างขุนแผนก็มี
 ตอนพันศรโยธาทายมีกลอนว่า...

ควบเป็น

ส่วนเรื่องผีเข้าแล้วทำอันตรายได้ก็มี เช่น ผีปอบ ดังตัวอย่างในเรื่อง
 ขุนช้างขุนแผน ตอนพันศรโยธาทาย มีกลอนว่า...

หน้า 102 บรรทัดที่ 10

แบ่งกลุ่มนักเรียนและในแต่ละกลุ่มไปเก็บข้อมูล

ควบเป็น

แบ่งกลุ่มนักเรียนและให้แต่ละกลุ่มไปเก็บข้อมูล

หน้า 104 ข้อบท

ความ สัมพันธ์ ทางภาษาในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม

ควบเป็น

ความ สำคัญ ของภาษาในด้านการสืบทอดวัฒนธรรม

หน้า 105 บรรทัดที่ 11

ใช้ตามประสงค์ หมายถึง ใช้ภาษาสื่อสารทำความเข้าใจกัน เมื่อให้
เกิดความสำเร็จตามความประสงค์ ซึ่งก็คือการใช้ภาษาเป็นสื่อสาร
นั่นเอง

ควรเป็น

ใช้ตามประสงค์ หมายถึง ใช้ภาษาสื่อสารทำความเข้าใจกัน เมื่อให้
เกิดความสำเร็จตามความประสงค์ ซึ่งก็คือการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ
ในการสื่อสารนั่นเอง

หน้า 109 บรรทัดที่ 1-2

ภาษาสื่อสารนั้น เห็นลักษณะการสืบทอดดังนี้ ทักทายปราศรัย ใช้ตาม
ประสงค์ ...

ควรเป็น

การสืบทอดวัฒนธรรมของภาษาสื่อสารนั้น เห็นลักษณะการสืบทอดได้จาก
การทักทายปราศรัย ใช้ตามประสงค์...

3. หนังสือเรียนของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช มีข้อบกพร่องในการใช้จำนวนภาษา ดังนี้

หน้า 7 บรรทัดที่ 16-17

ฉะนั้นความเจริญทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนเห็นได้ง่ายและชัดเจนจาก
ความเจริญรุ่งเรืองทางภาษา

ควรเป็น

ฉะนั้นความเจริญทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนจึงเห็นได้ง่ายและชัดเจนจาก
ความเจริญรุ่งเรืองทางภาษา

หน้า 8 บรรทัดที่ 25

ดังนั้นผู้ที่ใช้ภาษาไทยควรคำนึงถึงผู้รับอยู่เสมอ

ควรเป็น

ดังนั้นผู้ที่ใช้ภาษาไทยจึงควรคำนึงถึงผู้รับอยู่เสมอ

หน้า 9 บรรทัดที่ 15-16

การใช้คำที่จะนำให้บรรลุความสำเร็จ

ควรเป็น

การใช้คำที่จะทำให้บรรลุความสำเร็จ

หน้า 12 บรรทัดที่ 10

ต่อไปนี้กล่าวถึงภาษาไทยที่ใช้เฉพาะอยู่ในวงการศิลปะ

ควรเป็น

ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงภาษาไทยที่ใช้เฉพาะอยู่ในวงการศิลปะ

หน้า 30 บรรทัดที่ 20-22

วัฒนธรรมในการบรรเลงดนตรีไทยเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน จึงทำให้มีหลักในการบรรเลงที่เป็นแบบแผน เสียงดนตรีไพเราะและมีความหมาย ดนตรีไทยมีเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเด่นชัด

ควรเป็น

วัฒนธรรมในการบรรเลงดนตรีไทยมีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน มีหลักในการบรรเลงที่เป็นแบบแผน เสียงดนตรีไพเราะและมีความหมาย ดนตรีไทยจึงมีเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเด่นชัด

หน้า 38 บรรทัดที่ 26-27

ต่อมาเมื่อมีวิชาคคิชาวบ้านเกิดขึ้น จึงมีผู้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร พัฒนาขึ้นจนถึงแต่งเป็นร้อยกรอง การเล่านิทานจะพัฒนาไปในรูปใดก็ตาม นิทานในความหมายคานคคิชาวบ้านหมายถึง เรื่องราวที่สืบทอดควยวิชิษุขปาฐะ เป็นสำคัญ

ควรเป็น

ต่อมาเมื่อมีวิชาคคิชาวบ้านเกิดขึ้น จึงมีผู้บันทึกนิทานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และพัฒนาขึ้นจนถึงขั้นแต่งเป็นร้อยกรอง อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะการเล่านิทานจะพัฒนาไปในรูปใด นิทานในความหมายคานคคิชาวบ้าน ก็ยังหมายถึง เรื่องราวที่สืบทอดควยวิชิษุขปาฐะ เป็นสำคัญ

หน้า 48 บรรทัดที่ 10

ชนบธรรมเนียมหลายอย่างเกี่ยวข้องกับภาษาคือ มีการใช้ภาษาให้พิธีกรรม
ควรเป็น

-ชนบธรรมเนียมหลายอย่างมีความเกี่ยวข้องกับภาษาคือ มีการใช้ภาษา
ในพิธีกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บางตอน 18 ป้อยท์

อ 18

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความก้าวหน้า
หน้าดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้
รัฐบาลได้ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกนานาประการ

กขคกขจจขชฌณญฎฐฎ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ktivimpham baeb tivang seet

ผ.ศ. 12 ป้อยท์

ผ 12

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความก้าวหน้าหน้าดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนั้น
ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาลได้ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก
นานาประการให้แก่กิจการอุตสาหกรรมทั้งที่มีอยู่แล้ว และ กำลังก่อกำเนิดขึ้นใหม่

กขคกขจจขชฌณญฎฐฎาฒฒดตถทธนบปคฝห ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. 14 ป้อยท์

ผ 14

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความก้าวหน้าหน้าดีทั่วกัน
ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาลได้ส่งเสริมและ
อำนวยความสะดวกนานาประการ ให้แก่กิจการอุตสาหกรรมทั้งที่มีอยู่

กขคกขจจขชฌณญฎฐฎาฒฒดตถทธน ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. 16 ป้อยท์

ผ 16

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความก้าวหน้า
ดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาลได้ส่งเสริม
และอำนวยความสะดวกนานาประการให้แก่

กขคกขจจขชฌณญฎฐฎา ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. 18 ปอยท์

ผ 18

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จ
ก้าวหน้าด้วยกัน ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะในวาระแห่งการ
พัฒนา รัฐบาลได้ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก

กขคฆงจฉซฌณญ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. คำ 12 ปอยท์

ก 12

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จก้าวหน้าด้วยกัน ที่เป็นเช่นนั้น
ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนา รัฐบาลได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก
นานาประการให้แก่กิจการอุตสาหกรรม ทั้งที่มีอยู่แล้วและกำลังเกิดขึ้นใหม่

กขคฆงจฉซฌณญฎฐฑฒณดตถทธนบปผฝ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. คำ 14 ปอยท์

ก 14

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จก้าวหน้าด้วยกัน
ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนา รัฐบาลได้ส่งเสริมและ
อำนวยความสะดวกนานาประการ ให้แก่กิจการอุตสาหกรรมทั้งที่มีอยู่

กขคฆงจฉซฌณญฎฐฑฒณดตถทธน ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. คำ 16 ปอยท์

ก 16

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จก้าวหน้า
ด้วยกัน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนา รัฐบาลได้ส่งเสริม
และอำนวยความสะดวกนานาประการให้แก่

กขคฆงจฉซฌณญฎฐฎ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

ผ.ศ. คำ 18 ปอยท์

ก 15

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จ
ก้าวหน้าด้วยกัน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะในวาระแห่งการ
พัฒนา รัฐบาลได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก

กขคฆงจฉซฌณญ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

คำพิมพ์แบบตัวกลาง

กลาง 12 ป้อยท์

ก 12

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาลได้ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก นานาประการให้แก่กิจการอุตสาหกรรมทั้งที่มีอยู่แล้ว และกำลังฟักตัวขึ้นใหม่

กขคฃงจฉชฅณฎฐฎฐฎฐณตตถทธเบปผฝพ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

กลาง 14 ป้อยท์

ก 14

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบความสำเร็จดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาลได้ส่งเสริมและ อำนวยความสะดวกนานาประการ ให้แก่กิจการอุตสาหกรรมทั้งที่มีอยู่

กขคฃงจฉชฅณฎฐฎฐฎฐณตตถทธเบปผฝพ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

2๔ ป้อยท์

ก 24

กิจการอุตสาหกรรมในประเทศ ประสบ ความสำเร็จดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนี้ ก็ เพราะในวาระแห่งการพัฒนานี้ รัฐบาล

กขคฃงจ ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

30 ป้อยท์

ก 30

กิจการอุตสาหกรรม ในประเทศ ประสบความสำเร็จดีทั่วกัน ที่เป็นเช่นนี้ กขคฃงจฉชฅณฎฐฎฐ

๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐ 1234567890

แบบและขนาดตัวพิมพ์ของโรงพิมพ์ศาลากลางมหาวิทยาลัย

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ฯ

ขนาด 48 ปอนด์ เบอร์ 2

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 36 ปอนด์ เบอร์ 2

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 36 ปอนด์ เบอร์ 5

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 32 ปอนด์ เบอร์ 14

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 32 ปอนด์ เบอร์ 5

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 24 ปอนด์ เบอร์ 1

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 24 ปอนด์ เบอร์ 2

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 24 ปอนด์ เบอร์ 3

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาด 19.5 ปอนด์ เบอร์ 2

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 3
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 6
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 7
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 14
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 12
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 19.5 ป้อยท์ เบอร์ 4
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 16 ป้อยท์ เบอร์ 1
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 16 ป้อยท์ เบอร์ 2
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 16 ป้อยท์ เบอร์ 4
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 12 ป้อยท์ เบอร์ 2
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ขนาด 12 ป้อยท์ เบอร์ 3

แบบและขนาดตัวพิมพ์ขององค์การคำคุณสุภา

องค์การคำของคุรุสุภา มี ..... ๓ ๖ พอยท์

เครื่องจักรเครื่องมือทางการพิมพ์อันทันสมัย ..... คำ ๑๘ พอยท์

แทบทุกชนิด มีช่างที่มีความรู้และความชำนาญ ..... คำ ๑๖ พอยท์

สามารถรับจ้างทำงานพิมพ์ได้ทุกชนิด ไม่ว่างานเล็กหรืองานใหญ่ ..... คำ ๑๒ พอยท์

ซึ่งท่านเชื่อได้ว่าจะได้รับการเอาใจใส่ต่องาน ..... ฝ.ศ. ๑๘ พอยท์

ด้วยความประณีตและราคาเขา ทางองค์การคำของ ..... ฝ.ศ. ๑๖ พอยท์

คุรุสภาได้จัดตั้งกระดาษและอุปกรณ์การพิมพ์จากต่างประเทศเอง ..... ฝ.ศ. ๑๒ พอยท์

และมีรองอยู่ในมือตลอดเวลา ซึ่งอาจมีชนิดกระดาษ ..... บาง ๑๖ พอยท์

และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ท่านเลือกได้มากในการสั่งจ้าง ..... บาง ๑๖ พอยท์

องค์การตำราสุสภา (โป่ง ๕๐ พอยท์)

รับพิมพ์สิ่งพิมพ์ทุกชนิด (โป่ง ๓๖ พอยท์)

บัญชี สมุด บัตรเชิญ (โป่ง ๘.๓๒ พอยท์)

ภาพลวดลายนามนหนังสือยก (โป่งเหลี่ยม ๓๒ พอยท์)

ทั้งภาษาไทย-อังกฤษ-ฝรั่งเศส (โป่งย่อ ๓๒ พอยท์)

ตัวพิมพ์ทนมัยพิมพ์แทนอัตโนมัติ (โป่งเส้นคม ๓๒ พอยท์)

ฝีมือประณีตงานเรียบร้อยและรวดเร็วทันความ (กลางหนา ๒๔ พอยท์)

ประสงค์ด้วยราคายุติธรรมโปรดติดต่อโรงพิมพ์ (กลางบาง ๒๔ พอยท์)

ครุสภาลาคพร้าวณนลาคพร้าว ไทร ๙๙๖๕๖๗ (กลางโป่ง ๒๔ พอยท์)

โรงพิมพ์ครุสภาเป็นโรงพิมพ์ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฝรั่งเศสค่า ๒๐ พอยท์)

มีสิทธิรับจ้างพิมพ์หนังสือ หรือแบบพิมพ์ (ฝรั่งเศส ๒๐ พอยท์)

ของส่วนทางราชการ ตามนิยมศึกษารัฐมนตรี เมื่อวันที่ (เหลี่ยมเก่า ๒๐ พอยท์)

๒๒ กันยายน ๒๕๐๗ องค์การกำของครุสภามีได้พิมพ์ (เหลี่ยมใหม่ ๒๐ พอยท์)

แต่แบบเรียนและรับจ้างพิมพ์หนังสือแบบพิมพ์เฉพาะ (เฮน ๒๐ พอยท์)

หน่วยราชการเท่านั้น ยังสามารถรับจ้างพิมพ์หนังสือและ (เล็กเวีย ๑๕ พอยท์)

ไปสเตอร์สื่อทัศนนิรจากนคคณภายนอกด้วย (จั่วเก่า ๑๔ พอยท์)

๐ งานดี ๐ เป็นกันเอง ๐ รวดเร็ว ๐ ประณีต ๐ ราคาเขา ๐ (จั่วใหม่ ๑๔ พอยท์)

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวพรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503
ที่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
(ศึกษาศาสตร์ระดับ 2) จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา
2525

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย